Innhold

PROSJEKTINFORMASJON 1
SAMMENDRAG 1
1. INNLEDNING 2
2. METODE 2
3. RESULTATER 3
3. 1 Naturtyper og vegetasjon 3
3.2 Fauna 3
3.3 Inngrepsfrie naturområder (INON) 4
3.4 Naturvernområder 5
3.5 Vannmiljø 5
4. VERDIVURDERING OG EFFEKT AV TILTAKET 5
5. AVBØTENDE TILTAK 5
6. TEKST TIL PLANBESKRIVELSEN 6
6.1 Kap 5. Beskrivelse av planområdet – naturmangfold 6
6.2 Kap. 7. Virkninger av planen - naturmangfold 6
6.3 Vurdering av miljøprinsippene i naturmangfoldloven 7
7. KILDER 8

PROSJEKTINFORMASJON

Veinummer: E6 Olsborg – Heia Delstrekning 2, Olsborg – Solør
Plantype: Reguleringsplan
Prosjektnummer: 503609
Prof nummer: 19EV00006R_0010
Sveis nummer: 2014041399
Oppdragsgiver: Vegavdeling Troms ved Rigmor Thorsteinsen
Planprosessleder: Marta Kårevik Stalsberg
Fagansvarlig naturmiljø: Lars Gade-Sørensen
Kvalitetssikring naturmiljø: Marte Dalen Johansen

SAMMENDRAG

Som det står i naturmangfoldloven skal vi ved utøving av offentlig myndighet vurdere hvilken effekt tiltaket har på natur. I denne rapporten sammenstilles informasjon om natur langs strekningen fra Olsborg til Solør. En vurdering av paragrafene 8-12 i naturmangfoldloven som skal inngå i planbeskrivelsen er med i denne rapporten.

Det biologiske mangfoldet langs strekningen regnes som rikt og variert. Faunaen er rik og det finnes store skogsområder bestående av furuskog og bjørkeskog. Undervegetasjonen er rik med mye stauder, urter og bregner. Planen er i berøring med en rødlista fugl, bergand (VU) som er observert i Tjønna, et lite vann beliggende nært inntil E6. Det finnes inngrepsfrie naturområder langs strekningen, men disse blir ikke berørt av planene. I Hjorteviltregisteret er det registrert mange påkjørsler av elg, og noen påkjørsler av rådyr. Planen berører noen bekker som kan være fiskeførende.

Det finnes ingen registreringer av utvalgte naturtyper, prioriterte arter, verneområder, verneplan for vassdrag, naturtyper, inngrepsfrie naturområder eller svartelista arter langs strekningen.

1. INNLEDNING

Strekningen fra Olsborg til Solør er delstrekning 2 av i alt 3 delstrekninger på hovedstrekningen fra Olsborg til Heia, se Figur 1. Det skal utarbeides en reguleringsplan for hver delstrekning.

Strekningen ligger i Målselv kommune. Den er i dårlig forfatning med dårlig dekke og variabel vegbredde. Det er flere kryssløsninger som er uheldige i forhold til trafikksikkerhet og framkommelighet. På denne strekningen er det behov for standardheving av vegen samt utbedring av kurver og kryss. Eksisterende veg skal forsterkes og breddeutvides.

Figur 1. Kart som viser de ulike delstrekningene mellom Høgtun og Myre som skal utbedres. Denne rapporten omhandler delstrekning 2.

2. METODE

Området ble befart 4.7.2014, 3.9.2014 og 6.11.2014. I forkant av befaringa ble det utført søk i databasene naturbase (Miljødirektoratet), artskart (Artsdatabanken), vann-nett, lakseregistrert, NVE Atlas, NGU.no og skog og landskap.no. Vi har henvendt oss til Fylkesmannen i Troms og NVE angående informasjon som ikke er gjort offentlig i databaser. På befaringa ble det

fokusert på de ulike økosystemene som berøres av utbyggingen og hvilke arter som finnes og har potensiale i disse.

Spesielle håndbøker for kartlegging av biologisk mangfold, utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet), ble tatt i bruk ved kartlegging: håndbok 11 og 13.

3. RESULTATER

3. 1 Naturtyper og vegetasjon

Vegetasjonen langs strekningen er rik og variert. Det finnes mye skog, en blanding av furuskog og bjørkeskog. Undervegetasjonen er rik med mye stauder, urter og bregner. Det finnes områder med kulturbetinget engvegetasjon, samt en del områder med store myrer.

Det er ikke registrert noen naturtyper i Naturbase.

3.2 Fauna

Faunaen i området er rik. Området er leveområde for en rekke arter som hare, gnagere, rev og elg. Alle de fire store rovdyrene ulv, bjørn, jerv og gaupe, er observert i området. Mye fugl finnes langs strekningen. Mindre fugl som sangere, meiser, lerker, spurver, troster, varslere, stærer og finker, men også rovfugl.

Det er registrert leveområde for den sårbare (VU) andefuglen bergand i Tjønna, som er et lite vann beliggende nært inntil vegen, se Figur 2.

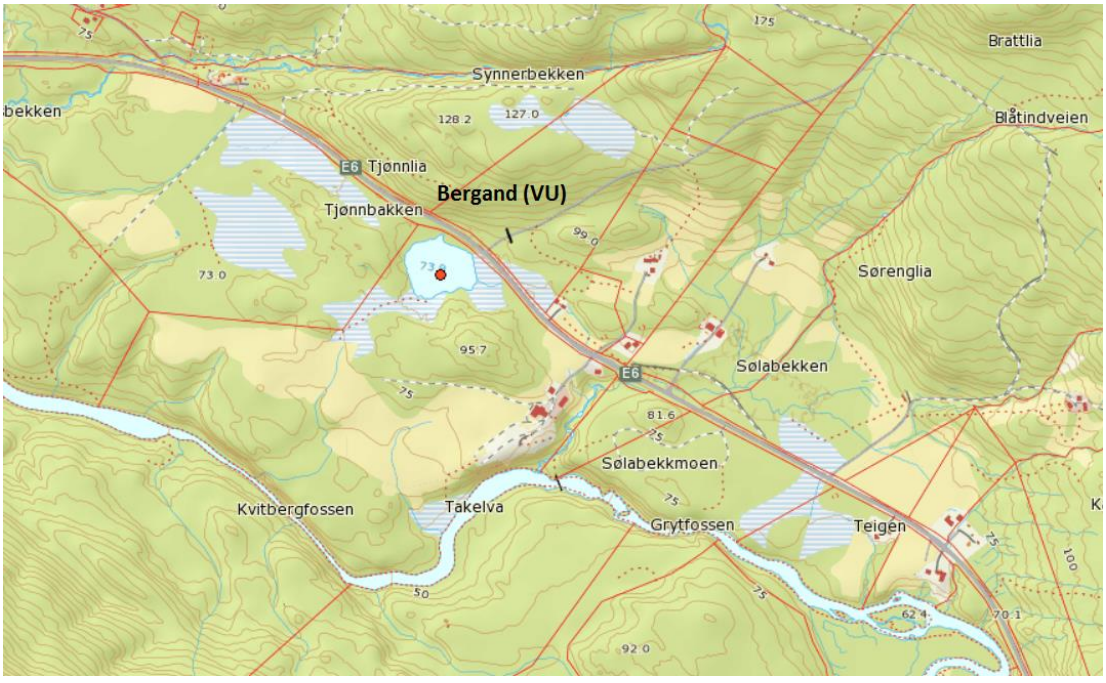

Figur 2: Kartet viser forekomst av den rødlista berganda (VU) i Tjønna.

Det er registrert mange viltpåkjørsler langs strekningen, hovedsakelig påkjørsler av elg, men også rådyr. Særlig tett med påkjørsler er det i svingen ved Sollia og rettstrekket ved Bekkevoll, se Figur 3. Strekninger med mye viltpåkjørsler bør skiltes med fare for å kjøre på vilt. Kanter bør også siktryddes for å gi god oversikt for bilister og dyr som skal krysse vegen.

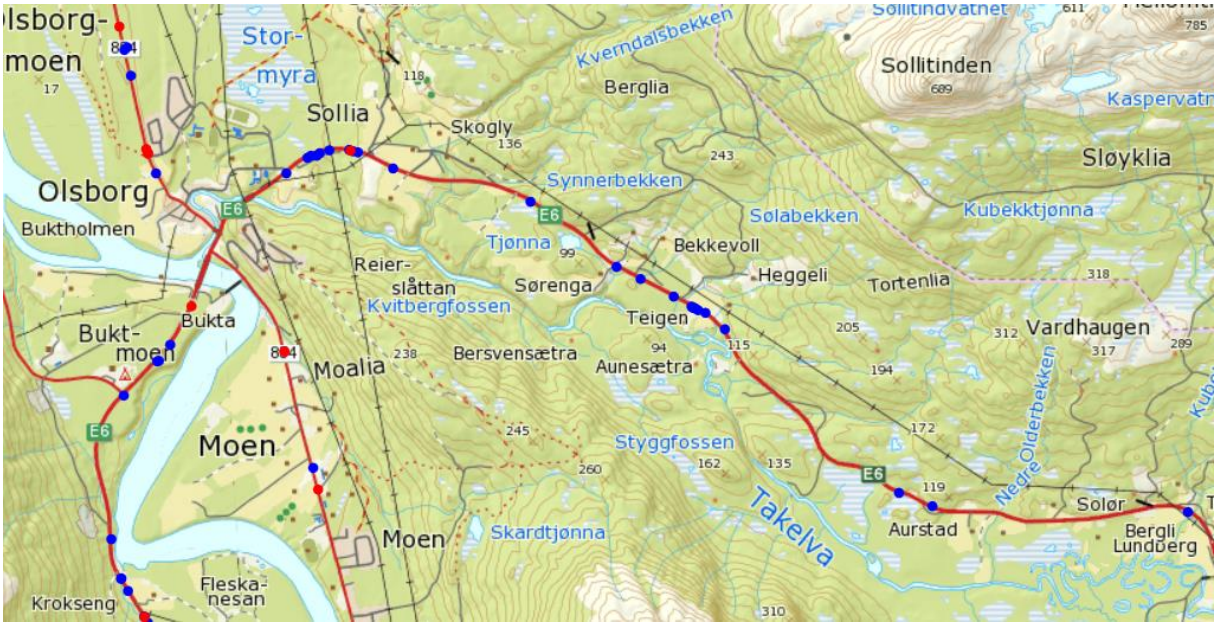

Figur 3. Utskrift av fallviltskartet til Hjortviltregisteret. Blå prikker er påkjørte elg og røde prikker er påkjørte rådyr, i perioden 01.01.2000 – 09.03.2016.

3.3 Inngrepsfrie naturområder (INON)

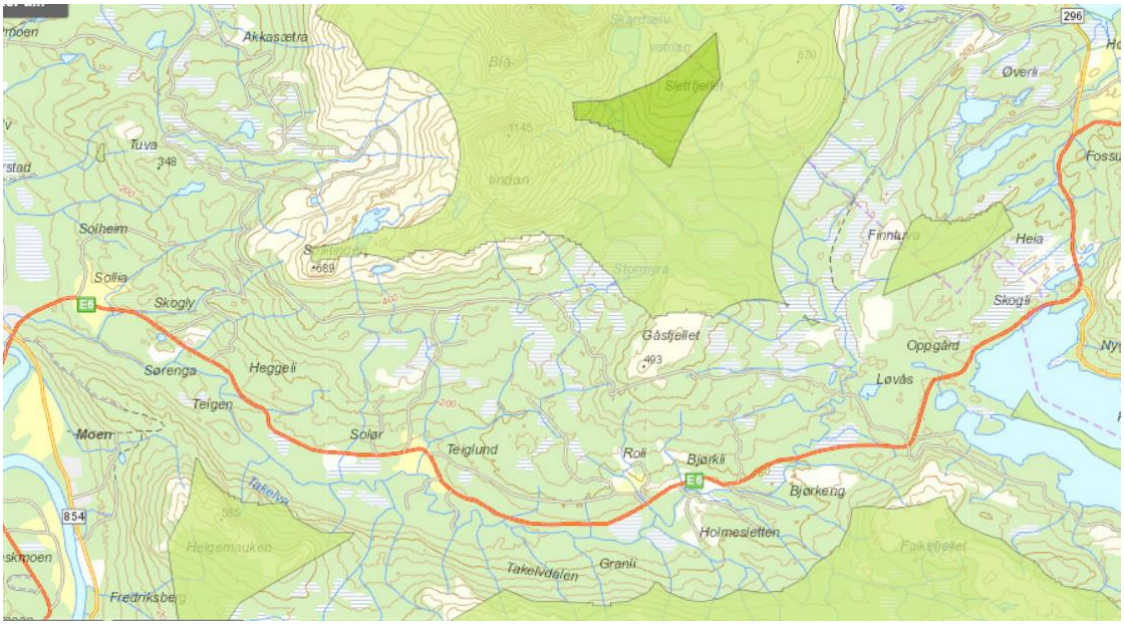

Figur 4. Kart som viser inngrepsfrie naturområder (INON) i fra Naturbase.

Det er registrert noen inngrepsfrie naturområder (INON) langs strekningen, se Figur 4.

3.4 Naturvernområder

Planen er ikke berøring med noen naturvernområder.

3.5 Vannmiljø

Vegen løper nært Takelva et stykke øst for Teigen. Takelva fører ikke anadrom fisk. Det finnes et oppgangshinder ved Takelvfossen, som hindrer anadrom fisk å komme lenger opp. Takelva har derimot bestander av innlandsfisk.

Alle bekker som er ledet under vegen er sjekket for potensiale for fisk. Kun noen få av disse har potensiale. Dette er bekkene Nedre Olderbekken, Kvernbekken og Sølabekken. Her er det viktig å legge bekken i rør/kulvert på en slik måte at det ikke blir dannet oppgangshinder for fisk.

4. VERDIVURDERING OG EFFEKT AV TILTAKET

Området mellom Olsborg og Solør vurderes som rikt og gis stor naturverdi. Det finnes store skogsområder med bjørkeskog og furuskog, store myrer og rikt med bekker og elver. Naturen er temmelig uforstyrret, selv om det finnes en del bebyggelse nært vegen. Området har et rikt biologisk mangfold.

Effekt av tiltaket er hovedsakelig knyttet til nye inngrep fra utvidelse av eksisterende veg. Noe kantareal langs vegen vil bli nedbygd. Leveområder for enkelte arter kan bli fragmentert og nedbygd.

Utvidelse av eksisterende veg sett opp mot å bygge helt ny veg, vil føre til minimalt med nedbygging av urørt natur, da vegenes kantareal hovedsakelig vil bli tatt i bruk.

5. AVBØTENDE TILTAK

Med tanke på å redusere negativ påvirkning på naturmiljøet er avbøtende tiltak å minske arealinngrep, bruke naturlig revegetering og unngå støyende arbeid i fuglenes hekkeperiode vår og sommer.

- Arealinngrep til rigg og massedeponier bør reduseres så mye som mulig for å hindre nedbygging av naturmiljøet. Dette vil bli nærmere spesifisert i rigg- og marksikringsplan.
- Naturlig revegetering med stedegne masser bør brukes på voller og kanter. Toppjorda (der frøbanken ligger) i eksisterende jordlag bør tas av og lagres på eget deponi. Dersom dette jordlaget tilbakeføres vil naturlig flora komme tilbake. Dette skal inngå i prosjektets ytre miljøplan.
- Unngå støyende anleggsarbeid nært den registrerte fuglelokaliteten i Tjønna i fuglenes hekkeperiode vår og tidlig sommer. Dette vil bli nærmere spesifisert i ytre miljøplan.

6. TEKST TIL PLANBESKRIVELSEN

6.1 Kap 5. Beskrivelse av planområdet – naturmangfold

Biologisk mangfold
Planområdet er langt og strekker seg fra Olsborg og til Solør. Naturmiljøet langs denne strekningen er variert og inneholder en rekke ulike naturtyper og arter. Langs vegens kantareal finnes det ulike naturtyper som eng, gressletter, myr, bjørkeskog eller furuskog. Strekningen løper parallelt med Takeelva ved et punkt og den krysser mindre bekker. Det biologiske mangfoldet er rikt med stor variasjon i arter.

I Naturbase er det registrert en rødlista fugl, bergand som lever i Tjønna, et lite vann liggende inntil E6. Arten står på rødlista som sårbar (VU).

Det finnes inngrepsfrie naturområder (INON) på begge sider av strekningen.

I Hjorteviltregisteret er det registrert mange påkjørsler av elg og noen av rådyr.

Det finnes ingen registreringer av utvalgte naturtyper, prioriterte arter, verneområder, verneplan for vassdrag, naturtyper, arter, inngrepsfrie naturområder eller svartelista arter langs strekningen.

Landskap

Planområdet tilhører landskapsregion indre bygder i Troms.

Geologi

Strekingen løper langs flere ulike berggrunnstyper. Dette er kvartære løsmasser, kvartsitt og fyllitt.

6.2 Kap. 7. Virkninger av planen - naturmangfold

Planens effekt på naturmangfold i området
Virkninger av planen på naturmangfoldet i området anses å være begrenset. Det skal ikke gjøres noen nye store naturinngrep, så virkning av planen dreier seg om nedbygging av vegens kantareal. Vegens kantareal har enkelte steder et rikt mangfold av karplanter, og trær som vokser nært inntil vegen. Dette er areal som blir slått og ryddet årlig. Nedbygging av et slikt areal ansees ikke å være skadelig for naturmangfoldet i området.

Vegen krysser en del bekker langs strekningen. Tre av disse Kvernbekken, Sølabekken og Nedre Olderbekken har potensiale for fisk. Enten blir det bygd bro over bekkene, eller så blir de lagt i kulvert eller rør. Kulvert eller rør kan danne vandringshinder for fisk, dersom de ikke blir lagt på riktig måte. Det må unngås sprang mellom kulvert og elva, og kulvert eller rør må ikke legges for bratt, slik at vannhastigheten blir for høy. Riktig lagt rør eller kulvert vil redusere negativ påvirkning på fiskebestandene i bekk eller elv.

Det er ikke registrert truede naturtyper eller planter langs strekningen. Tiltaket vil ikke påvirke utvalgte naturtyper, prioriterte arter, utvalgte kulturlandskap, verneområder, nærområder til verneområder eller marint beskyttede områder. Det er ikke gjort funn av arter

som er regnet som truede eller sårbare på rødlista, med unntak av bergand (VU).

Andefuglen bergand (VU) har leveområde i Tjønna, som er et tjern beliggende nært inntil dagens E6. Støy fra vegen vil negativt påvirke fuglen. Vegen skal ikke utvides nærmere vannet. Det er viktig å bevare vegetasjon mellom vegen og vannet. Vegetasjonen vil fungere som visuell skjerming, samtidig som den vil binde støv og avrenning fra vegen. Fuglen kan bli negativt påvirket av støy fra anleggsarbeidet, så dette bør ikke utøves i fuglens hekkeperiode vår og tidlig sommer.

Planen vil ikke påvirke eller innskrenke inngrepsfrie naturområder (INON) som ligger på begge sider av strekningen.

6.3 Vurdering av miljøprinsippene i naturmangfoldloven

§8 Kunnskap om naturmangfold i området
Kunnskap er i første rekke basert på feltarbeid 4.7.2014, 3.9.2014 og 6.11.2014. Mange opplysninger har kommet fram gjennom kilder som Naturbase (Miljødirektoratet), Artskart (Artsdatabanken), bergrunnskart (NGU) og Hjorteviltregisteret. Det har vært avholdt møte med Fylkesmannen i Troms for å få frem informasjon om naturverdier langs strekningen. Det har også vært avholdt møte med Norges vassdrag og energidirektorat (NVE) med tanke på inngrep i elv og bekker. Utredningen har vært basert på standard metodikk for verdisetting (DN-håndbok 11 og 13). Vurderingene av virkningene på naturverdiene er basert på generell kunnskap om artene sine krav til livsmiljø og naturtypene sine viktige kilder til variasjon.

§ 9 Om føre-var-prinsippet

Vi anser kunnskapen om naturtyper, vegetasjon, pattedyr, vannmiljø og effekter av tiltaket i planområdet som god. Det er ikke sannsynlig at tiltaket vil medføre alvorlig skade på økosystem, naturtyper, vegetasjon, flora, landskap og geologi. Føre-var-prinsipper tillegges derfor ikke stor vekt i det videre arbeidet. Det bør likevel utøves varsomhet ved at nye arealinngrep reduseres så mye som mulig.

§10 Samlet belastning på naturmangfoldet i planområdet

Det finnes spredt bebyggelse langs hele strekningen, og området er preget av ferdsel fra mennesker. I tillegg har forsvaret et skytefelt, Mauken – Blåtind, i nærheten. Vegen utgjør sammen med bebyggelse og skytefeltet belastning på naturmangfoldet i området. Utbedring av eksisterende veg vil føre til liten ekstra belastning, da nye inngrep har begrenset areal.

Det er ikke kjent spesielle miljøer eller arter som med dette tiltaket får en vesentlig høyere eller kritisk belastning i utredningsområdet. Fuglelokaliteten i Tjønna vil ikke bli vesentlig preget, da vegen ikke skal legges nærmere vannet.

§ 11 kostnader ved miljøforringelse

Statens vegvesen har tatt kostnadene ved å fremskaffe kunnskap om naturmangfold langs strekningen. Videre vil det i tråd med vegvesenets retningslinjer bli utarbeidet ytre miljøplan, samt rigg og markssikringsplan, hvor forebyggende eller gjenopprettende tiltak vil fremgå.

§ 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Bestemmelsen går ut på å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet ved å ta utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering, som ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det legges vekt på at anlegget skal utføres med driftsmetoder og teknikk som minimerer terrenginngrep, utslipp eller andre uheldige effekter som kan føre til miljøforringelse eller negativ påvirkning på biologisk mangfold.

Området skal revegeteres naturlig, og det er viktig å bruke stedegne masser og vegetasjon for å hindre introduksjon av fremmede arter.

7. KILDER

- Artsdatabanken (Nasjonal database for arter, www.artsdatabanken.no).
- Miljødirektoratet sine database: Naturbase
- Fylkesmannen i Troms.
- Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE)
- Kartlegging av naturtyper, Direktoratet for naturforvaltning, 2007.
- Norges geologiske undersøkelse, http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/
- Norsk rødliste for arter 2015, Artsdatabanken.
- Norsk rødliste for naturtyper 2011, Artsdatabanken.
- www.skogoglandskap.no.
- Veger og dyreliv, Statens vegvesen håndbok 242, 2005.
- Vegetasjonstyper i Norge, NINA temahefte 12, E. Fremstad, 1996.